

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Čížkem ve věci

žalobce: **Z. E.**
uváděný rok narození X, státní příslušník Afghániské islámské republiky

bydliště X
toho času X

zastoupený advokátem Mgr. Ladislavem Bártou
sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava

proti

žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje**
sídlem Na Baních 1535, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 8. 2021, č. j. KRPS-190043-24/ČJ-2021-010023-ZZC,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 8. 2021, č. j. KRPS-190043-24/ČJ-2021-010023-ZZC, se ruší.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 14 568,20 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Ladislava Barty, advokáta.

Shodu s prvopisem potvrzuje: B. M.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaný podle § 129 odst. 1 ve spojení s § 129 odst. 3 a 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění zákona 274/2021 Sb. (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) rozhodl o zajištění žalobce na dobu 30 dnů od okamžiku omezení osobní svobody za účelem jeho předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, a to nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“).

Průběh správního řízení

2. Dne 4. 8. 2021 byl žalobce zajištěn podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění zákona č. 111/2019 Sb. (dále jen „zákon o Policii ČR“), tj. proto, že byl shledán důvod domnívat se, že žalobce vstoupil na území České republiky neoprávněně či zde neoprávněně pobývá. Téhož dne byl totiž policejní hlídkou objeven v nákladovém prostoru bulharského kamionu spolu s dalšími čtyřmi osobami z Afghánistánu a nepředložil žádný cestovní doklad. Žalobce se prokázal dokladem o vedeném azylovém řízení (průkaz žadatele o mezinárodní ochranu vystavený rumunskými orgány – pozn. soudu), dle něhož se narodil 1. 1. 2006.
3. Dne 4. 8. 2021 žalovaný požádal Fakultní nemocnici v Motole, oddělení urgentního příjmu dětí a LSPP dětí, o vyšetření žalobce za účelem zjištění jeho věku podle § 124 odst. 6 zákona o pobytu cizinců. Dle zprávy MUDr. J. D. ze dne 5. 8. 2021 kostní věk žalobce dle atlasu GP-Z odpovídá věku 18 - 19 let. Epifyzární štěrbiny uzavřeny. Zobrazený skelet je bez zřetelných strukturálních či tvarových změn. Lékařka učinila závěr, podle něhož „*na základě vyšetření předpokládáný věk pacienta je více než 18 let*“. Vyšetření byly přítomny tlumočnice a pracovnice orgánu sociálně právní ochrany dětí
4. Při podání vysvětlení dne 5. 8. 2021 žalobce za přítomnosti tlumočnice do paštského jazyka a pracovnice orgánu sociálně právní ochrany dětí uvedl, že se narodil v roce 2006 v Afghánistánu v obci N., provincii B.. Od dětství bydlel v Afghánistánu v téže městě a chodil tam do základní školy. Je svobodný, bezdětný. Rodinu tvoří rodiče, dva bratři a tři sestry. Asi před rokem se rozhodl, že půjde do Irska. Cestu začal s kamarádem a šli celkem 4. Cestoval autem z Afghánistánu do Pákistánu, pak do Iránu a následně pěšky do Turecka, kde strávil asi půl roku a z toho asi 2,5 měsíce pracoval a vydělal si nějaké peníze, které použil na jídlo a něco pro sebe. V Turecku nezůstal, protože tamní policie posílá Afghánce zpět. Poprvé přešel pěšky do Řecka, kde ho chytila policie, zbili ho, obrali o věci a poslali lodí zpět do Turecka. Neúspěšný pokus o přechod do Řecka se opakoval ještě jednou. Třetí pokus vyšel a pokračoval do Bulharska. Peníze na živobytí mu posílal otec z Afghánistánu. Bulharsko prošel pěšky do Srbska, kde byl asi 7 dní a pak se dostal s pomocí převaděče do Rumunska. Tam se přihlásili na policii. Vzali mu otisky prstů a umístili ho do karantény na 5 dní a pak ho odvezli do uprchlického tábora, kde to bylo hrozné. Tábory jsou v podstatě volné, nebyli zavřeni a tak se rozhodl pokračovat dál do Irska. V Rumunsku dostal kartičku s fotografií. Myslí, že sloužila jako propustka z tábora.

S pomocí převaděče se dostal do nákladového prostoru kamionu. Když poprvé vylezl z kamionu, bylo to v České republice, kde ho následně kontaktovala policie. V kamionu byl asi 2 noci a byli tam 4 osoby. Dále žalobce zopakoval, že se narodil v roce 2006, přičemž přesné datum si nepamatuje. Je afghánským státním příslušníkem. Má jen základní vzdělání. V místě, kde bydlí je Talibán, a proto má strach o život, neboť jeho bratranec byl v afgánské armádě. Chce do Irska, protože ta má kamarády a ví, jak to tam chodí. V Rumunsku nezůstal, protože se mu tam nelíbí podmínky živobytí. Nikdy neuváděl jiné údaje o identitě. Cestovní doklad nikdy neměl, má je občanský průkaz, který nechal doma. V Rumunsku žádal o azyl, brali mu otisky prstů, ale neví, jestli mu byl azyl udělen. V případě návratu mu hrozí nebezpečí ze strany Talibánu. Pokud by mohl zůstat v České republice, zůstal by tu. Případné umístění do záchytného tábora však bude problém, jelikož se tím zdrží jeho cesta.

5. Napadeným rozhodnutím žalovaný podle § 129 odst. 1 ve spojení s § 129 odst. 3 a 4 zákona o pobytu cizinců zajistil žalobce na dobu 30 dnů od okamžiku omezení osobní svobody za účelem jeho předání do jiného členského státu dle nařízení Dublin III. Žalovaný v odůvodnění uvedl, že se žalobce při zajištění prokázal dokladem z azylového řízení č. 180098/21 vydaným rumunskými orgány v rámci již zahájeného azylového řízení. Žalobce pobýval na území České republiky bez platného oprávnění k pobytu nebo víza a vstoupil na území České republiky v rozporu s ochranným opatřením ministerstva zdravotnictví ze dne 16. 11. 2020. Z tohoto důvodu byl zajištěn dle zákona o Policii ČR. Nebyla provedena kontrola otisku prstů v databázích AFIS a Eurodac, neboť žalobce měl celé tělo poseto vředy včetně dlaní a prstů, přičemž na prstech byly mokvajících rány. Cizinec byl následně vyšetřen ve Fakultní nemocnici Bulovka (správně: Fakultní nemocnice Královské Vinohrady), kdy bylo zjištěno, že má svrab a je infikován impetigem. Dále žalovaný uvedl, že dne 5. 8. 2021 byla provedena lékařská prohlídka žalobce ke zjištění jeho skutečného věku ve Fakultní nemocnici v Motole. Žalobce byl před započatím vyšetření informován o možnosti provedení úkonů ke zjištění věku, o způsobu a důsledcích jejich provedení a o následcích odmítnutí. Do doby vydání rozhodnutí žalovaný neobdržel žádné odborné vyjádření k věku cizince (*sic!*). Vzhledem k tomu, že žalobce uvádí narození 1. 1. 2006, byl přiřazen opatrovník (orgán sociálně právní ochrany dětí) a tlumočnice do jazyka paštského.
6. Žalovaný dále konstatoval, že v případě žalobce existují důvodné pochybnosti o tom, že jde o nezletilého bez doprovodu. Z jeho vzezření je patrné, že není ve věku nezletilého dítěte, ale jedná se o dospělou osobu. Stavbou těla, vzrůstem a vousy neodpovídal jemu uváděnému věku 15 let, ale spíše osobě starší 18 až 19 let. Portrétní fotografie jasně prokazuje, že vizuálně odpovídá osobě starší, než jak sám uvádí. Žalovaný přihlédl též k výpovědi žalobce ze dne 5. 8. 2021, ve kterém prokázal rozumovou a mentální vyspělost, odpovídal na otázky uceleně, srozumitelně a s přehledem. Veškeré indicie tak spíše ukazují na to, že by se v daném případě mohlo jednat o dospělou osobu. Žalobce nepředložil žádný důkaz o tom, že je osobou nezletilou a ani z jeho vzhledu a mentální vyspělosti toto nelze bez odborného vyšetření posoudit. Žalovanému tedy nezbylo než jej zajistit a zahájit úkony směřující ke zjištění skutečného věku žalobce. Pokud se vyšetření následně prokáže, že jde o nezletilou osobu, bude ze zajištění ihned propuštěn a předán orgánu sociálně právní ochrany dětí. Dle žalovaného tedy jsou splněny podmínky zajištění dle § 129 odst. 1 a 5 zákona o pobytu cizinců. Žalovaný uvedl, že při posuzování věku žalobce vycházel z celé řady indikátorů, které ve svém souhrnu vytvořily ucelený řetězec informací vedoucích k závěru, kterým je vydání rozhodnutí o zajištění. Pakliže žalobce nepředložil

důkaz, že je nezletilý a existuje důvodná pochybnost o jeho věku, nezbylo nic jiného než podle § 129 odst. 5 a § 124 odst. 6 zákona o pobytu cizinců zahájit úkony ke zjištění jeho skutečného věku. V této souvislosti žalovaný odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 25. 6. 2020, č. j. 5 Azs 107/2020-46, č. 4058/2020 Sb. NSS, a ze dne 30. 3. 2017, č. j. 2 Azs 38/2017-28.

7. V dalším odstavci odůvodnění však žalovaný uvedl, že vzhledem ke skutečnosti, že lékařské vyšetření prokázalo, že se nejedná o osobu „mladistvou“, nebylo již třeba přítomnosti pracovníce orgánu sociálně právní ochrany dětí. S žalobcem bylo zahájeno řízení dle § 129 odst. 1 ve spojení s odst. 3 a 4 zákona o pobytu cizinců. Bude zajištěn do záchytného zařízení pro cizince, odkud bude navrácen do státu, v němž požádal o azyl.
8. Dále žalovaný konstatoval, že žalobce pobýval na území České republiky minimálně ode dne 4. 8. 2021 neoprávněně, čímž naplnil jednu z podmínek zajištění stanovených v § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Jelikož nelze předání uskutečnit ve lhůtě 48 hodin od zajištění žalobce, je dán důvod jeho zajištění za účelem předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie podle § 129 odst. 1, 3 a 4 zákona o pobytu cizinců. Žalobce dle žalovaného neskýtá záruku dobrovolného návratu do členského státu, kde požádal o azyl a jeho setrvání do konce vedeného azylového řízení. Sám žalobce uvedl, že jeho cílem je Irsko. Doba trvání zajištění byla stanovena na 30 dnů od okamžiku omezení osobní svobody, a to s ohledem na skutečnost, že o přijetí zpět musí rozhodnout rumunské orgány a s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy předání žalobce. V této souvislosti žalovaný poznamenal, že bylo shromážděno dostatečné množství podkladů svědčících o neoprávněném pobytu žalobce na území České republiky a o tom, že podal na území jiného členského státu Evropské unie žádost o mezinárodní ochranu. Předání je dle žalovaného v rámci stanovené doby zajištění reálné, neboť nejsou známy skutečnosti, které by mu bránily. Dále se žalovaný zabýval možností uložení některého ze zvláštních opatření podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců, přičemž dospěl k závěru, že podmínky k využití tohoto institutu nebyly splněny. Žalovaný rovněž odůvodnil, že rozhodnutím o zajištění žalobce nedojde k nepřiměřenému zásahu do jeho soukromého a rodinného života, a zcela závěrem vyslovil i závěr, že předání žalobce do jiného členského státu Evropské unie (Rumunska) nebrání ani systematické nedostatky azylového řízení.
9. Mezi listinami, které tvořily podklad pro napadené rozhodnutí (viz strana 6 napadeného rozhodnutí) uvedl žalovaný mj. i výsledek vyšetření ve Fakultní nemocnici v Motole ke zjištění skutečného věku žalobce.

Žaloba a vyjádření žalovaného

10. Žalobce namítá nezákonnost napadeného rozhodnutí pro nezákonné stanovení doby zajištění. Uvedl, že žalovaný měl ihned po zadržení žalobce nemalé podezření na to, že jde o nezletilce. Již 4. 8. 2021 byl zajištěn doklad o azylovém řízení v Rumunsku, v němž bylo uvedeno datum narození 1. 1. 2006. To, že se narodil v roce 2006, uvedl žalobce rovněž při podání vysvětlení dne 5. 8. 2021, přičemž s tímto údajem je konzistentní i výpověď o jeho rodinných poměrech, dosaženém základním vzdělání i době trvání cesty z Afghánistánu. I vzhled žalobce na první pohled minimálně připouští, že je nezletilou osobou, neboť v žádném případě nelze konstatovat, že by se jednalo o osobu jednoznačně fyzicky vyspělou, naopak jde zjevně o náctiletého mladíka. Žalovaný vycházel z výsledku vyšetření žalobce ve Fakultní nemocnici v Motole provedené dne 5. 8. 2021 (RTG zápestí pravé

ruky) k určení kostního věku. Lékařka konstatovala, že předpokládaný věk žalobce je více než 18 let. Na základě tohoto nálezu dospěl žalovaný k závěru, že jde o zletilou osobu. Tento závěr je však nedostatečný. Výsledky metody GP (správně GP-Z – pozn. soudu) v případě žalobce nemohou definitivně odůvodnit konstatování, že se jedná o nezletilou osobu (míněno patrně zletilou osobu – pozn. soudu), byť v případě výsledku věku okolo 18 - 19 let může odůvodnit důvodné podezření, že jde o nezletilou osobu. To platí zvláště s ohledem na to, že kromě tohoto zjištění neexistují žádné zásadní pochybnosti o věku žalobce a jeho vzhled neevokuje osobu na první pohled nutně zletilou. V této souvislosti žalobce odkázal na nález ze dne 7. 7. 2021, sp. zn. II. ÚS 482/21, v němž se Ústavní soud vyjádřil k použitelnosti metody GP při zjišťování věku nezletilého. Z odůvodnění tohoto nálezu žalobce obsáhle citoval a uzavřel, že v situaci, kdy žalovaný disponoval pouze jedním vyšetřením pomocí metody GP-Z, podle nějž je věk žalobce lehce nad hranicí zletilosti a zcela obecnými pochybnostmi o jeho věku, bylo nezbytně nutné provést další kroky směřující k upřesnění věku žalobce. V takovém případě po vypršení zajištění dle zákona o Policii ČR mohl být žalobce zajištěn pouze za účelem dalšího ověřování věku žalobce, a to pouze na dobu v řádu dnů, nikoliv na dobu 30 dnů, jak žalovaný učinil.

11. Žalovaný uvedl, že se k důvodům zajištění vyjádřil v odůvodnění napadeného rozhodnutí, a proto se nebude k věci dále vyjadřovat.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

12. Soud ověřil, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou, ve lhůtě dle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Žaloba je tedy věcně projednatelná. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). S ohledem na skutečnost, že žádný z účastníků nepožádal o nařízení jednání a soud nepovažoval nařízení jednání za nezbytné, rozhodl soud o žalobě bez jednání (§ 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců).

Posouzení žalobních bodů

13. Soud se v první řadě, byť to nebylo žalobcem namítáno, zabýval otázkou přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Obecně totiž platí, že aby bylo možné meritorně přezkoumat zákonnost rozhodnutí správního orgánu, musí být toto rozhodnutí řádně odůvodněno, zejména z něj musí být zřejmé, jakým způsobem správní orgán rozhodl, jaký učinil závěr o skutkovém stavu, jaké právní předpisy na zjištěný skutkový stav aplikoval a jakými úvahami se přitom řídil. Případné vážné nedostatky odůvodnění způsobující nepřezkoumatelnost brání meritornímu přezkumu rozhodnutí správního orgánu, a proto k nim soud musí přihlídnout i bez námítky (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84, č. 2288/2011 Sb.NSS).
14. Nepřezkoumatelnost existuje dvojího druhu, a to nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů a pro nesrozumitelnost. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů se váže k nedostatku důvodů skutkových. To znamená, že se správní orgány v řízení nezabývaly všemi skutečnostmi rozhodnými pro vydání rozhodnutí. Nepřezkoumatelným pro nesrozumitelnost je takové rozhodnutí, z něhož nelze seznat, jak správní orgán vůbec rozhodl. To může být dáno absencí výroku, nedostatky jazykového vyjádření výroku nebo vnitřní rozporností rozhodnutí. Musí se jednat o takové nedostatky, které zabraňují

porozumět výroku rozhodnutí, tedy zjistit, jak správní orgán rozhodl (srov. např. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb.NSS).

15. V daném případě je na první pohled zřejmé, že část odůvodnění napadeného rozhodnutí týkající se otázky určení žalobcova věku (viz str. 3 napadeného rozhodnutí) je vnitřně rozporná. Žalovaný nejprve poměrně obsáhlou argumentací dovozoval, že existují důvodné pochybnosti o tom, zda je pravdivé žalobcovo tvrzení o tom, že se narodil v roce 2006. V této souvislosti poukazoval zejména na žalobcovy fyzické znaky a jeho psychickou vyspělost a zároveň výslovně uvedl, že do doby vydání napadeného rozhodnutí neobdržel od fakultní nemocnice žádné odborné vyjádření k věku žalobce. Tuto argumentaci pak žalovaný uzavřel tím, že je třeba žalobce zajistit v souladu s § 129 odst. 1 a 5 zákona o pobytu cizinců za účelem zahájení úkonů ke zjištění skutečného věku žalobce.
16. Následně však v jednom krátkém odstavci o délce tří vět konstatoval, že lékařské vyšetření žalobce prokázalo, že jde o „osobu mladistvou“, čímž patrně mínil osobou nezletilou bez doprovodu, a proto nebylo již třeba v řízení účasti pracovnice orgánu sociálně právní ochrany dětí a současně žalovaný zahájil řízení o zajištění žalobce za účelem jeho předání do jiného členského státu dle § 129 odst. 1, 3 a 4 zákona o pobytu cizinců. Tato krátká část odůvodnění tedy odpovídá výroku rozhodnutí, podle něhož byl žalobce skutečně zajištěn podle § 129 odst. 1, 3 a 4 zákona o pobytu cizinců.
17. Odůvodnění napadeného rozhodnutí tedy na jednu stranu obsahu relativně rozsáhlou část, v níž žalovaný odůvodnil, že nebyl prokázán věk žalobce, a na druhou stranu následně stručně konstatoval, že lékařské vyšetření (tím je patrně míněna lékařská zpráva z Fakultní nemocnice v Motole ze dne 5. 8. 2021) prokázalo, že žalobce není nezletilou osobou bez doprovodu. Hodnocení otázky věku je přitom klíčové pro další postup žalovaného v řízení. Pokud by totiž žalovaný dospěl k závěru, že žalobce je nezletilým bez doprovodu, pak by zajištění přicházelo v úvahu pouze za splnění podmínek uvedených v § 129 odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Pokud byl žalobce naopak posuzován jako zletilý, bylo by možné ho zajistit za splnění méně přísných podmínek dle § 129 odst. 1, 3 a 4 zákona o pobytu cizinců.
18. Soud se proto zabýval otázkou, zda lze uvedený rozpor odstranit pomocí výkladu rozhodnutí jako celku, a to i v kontextu obsahu správního spisu, úkonů správních orgánů a účastníků apod. (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 8. 2006, č. j. 1 Afs 38/2006-72). V tomto ohledu je klíčové, že žalovaný opírá závěr o tom, že žalobce není osobou nezletilou bez doprovodu takřka výlučně o lékařskou zprávu z Fakultní nemocnice v Motole ze dne 5. 8. 2021, podle níž činí předpokládaný věk žalobce více než 18 let. Tato zpráva je v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedena jako jeden z podkladů rozhodnutí. Lze si proto představit, že žalovaný při přípravě odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve koncipoval své rozhodnutí tak, že žalobce měl být s ohledem na uváděnou absenci lékařské zprávy z vyšetření ve Fakultní nemocnici v Motole zajištěn „pouze“ za účelem zjištění jeho skutečného věku dle § 129 odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Následně mohl být koncept odůvodnění před vydáním napadeného rozhodnutí změněn po doručení zmiňované lékařské zprávy v tom smyslu, že bylo „definitivně“ prokázáno, že žalobce není nezletilým bez doprovodu, a proto byl zajištěn jako zletilá osoba podle § 129 odst. 1, 3 a 4 zákona o pobytu cizinců. Tomu by odpovídal i výrok napadeného rozhodnutí a skutečnost, že lékařská zpráva Fakultní nemocnici v Motole byla uvedena mezi podklady napadeného rozhodnutí. Je představitelné, že při úpravě odůvodnění mohlo dojít k tomu, že oprávněná úřední osoba (např. pod časovým tlakem) „pouze“ zapomněla upravit či vymazat část

odůvodnění. Takovým vysvětlením by mohl být rozpor v odůvodnění napadeného rozhodnutí odstraněn.

19. Soud proto zaměřil svoji pozornost na obsah správního spisu, aby ověřil, zda jeho obsah podporuje shora uvedenou domněnku. Musí však konstatovat, že správní spis rovněž vyvolává pochybnosti o tom, zda žalovaný, resp. pověřená úřední osoba skutečně v době vydání napadeného rozhodnutí disponovala lékařskou zprávou Fakultní nemocnice v Motole jako podkladem pro napadené rozhodnutí, a to zejména s přihlédnutím k řazení spisu. Jednotlivé listiny jsou ve správní spise řazeny víceméně chronologicky, přičemž každé listině je přiděleno unikátní číslo jednací, a to jak listinám vytvořeným žalovaným, tak i listinám došlým žalovanému. Lékařská zpráva z Fakultní nemocnice v Motole obsahuje údaj o tom, že byla sepsána dne 5. 8. 2021 v 10.37 hod. a vytisknuta v 10.37 hod. Dále je na ní vyznačena doložka o tom, že tato listina žalovanému došla dne 5. 8. 2021. V této doložce je uvedeno č. j. KRPS-190043-39/ČJ-2021-010023. Podstatné je přitom číslo 39, jež udává pořadové číslo listiny ve spise. Byť listiny nejsou ve spise řazeny přísně v pořadí jejich vzniku či doručení žalovanému, jejich pořadová čísla v zásadě chronologicky odpovídají datu jejich vzniku. Jednací číslo lékařské zprávy Fakultní nemocnice v Motole z tohoto pořadí nicméně vybočuje. Listiny bezprostředně předcházející této lékařské zprávě mají v jednacím čísle uvedeno číslo 15 (úřední záznam z 5. 8. 2021), 18 (rozhodnutí o eskort do Fakultní nemocnice v Motole), 19 (poučení o eskortě v cizím jazyce) a 14 (žádost o vyšetření ve Fakultní nemocnici v Motole). Listiny bezprostředně navazující na lékařskou zprávu mají v jednacím čísle uvedeno číslo 21 (rozhodnutí o eskortě), 22 (poučení o eskortě), 20 (žádost o vyšetření), 29 (lékařská zpráva z Fakultní nemocnice Královské Vinohrady), 23 (protokol o podání vysvětlení) a 24 (napadené rozhodnutí).
20. Dle názoru soudu skutečnost, že žalovaný přiřadil lékařské zprávě z Fakultní nemocnice v Motole číslo vybočující z řady listin ve spise, nepotvrzuje (spíše zpochybňuje) skutečnost, že žalovaný měl tuto zprávu k dispozici již v době vydání napadeného rozhodnutí, neboť lze z jejího čísla jednacího předpokládat, že byla do spisu zařazena až později. Číslo jednací vyznačené na lékařské zprávě je dokonce vyšší než číslo jednací napadeného rozhodnutí. Tyto pochybnosti potvrzuje i skutečnost, že žalovaný v napadeném rozhodnutí z uvedené lékařské zprávy nic necitoval a ani do odůvodnění nepřevzal konkrétní závěry v ní uvedené, byť jiné listiny poměrně detailně citoval (např. úřední záznam o zajištění žalobce či protokol o podání vysvětlení). Žalovaný jen stručně a obecně konstatoval, že lékařská zpráva potvrdila, že žalobce je zletilý.
21. Za daných okolností tedy nelze rozpory obsažené v odůvodnění napadeného rozhodnutí jednoznačně odstranit. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí tak ani v kontextu s obsahem správního spisu nelze jednoznačně dovodit, jakými úvahami byl žalovaný veden při vydání napadeného rozhodnutí a z jakých důvodů byl žalobce zajištěn. Není totiž zřejmé, zda žalovaný v okamžiku vydání napadeného rozhodnutí měl k dispozici lékařskou zprávu o určení věku žalobce a zda z ní mohl vycházet. Tím soud nechce naznačit, že během správního řízení došlo k účelové úpravě obsahu správního spisu, dovozuje pouze to, že nesrozumitelnost napadeného rozhodnutí nelze ani za pomoci obsahu správního spisu odstranit. Není na soudu, aby si za žalovaného domýšlel důvody, proč k rozporu v odůvodnění napadeného rozhodnutí skutečně došlo, a to tím spíše, že se žalovaný k podané žalobě odmítl vyjádřit.

22. Z tohoto důvodu soud musí uzavřít, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].
23. I kdyby ale soud připustil, že žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel ze závěru, že žalobce je zletilou osobou (v takovém případě by soud musel zcela odhlédnout od poměrně rozsáhlé části odůvodnění napadeného rozhodnutí, v níž žalovaný vyjevil názor, že věk žalobce nebyl ke dni vydání napadeného rozhodnutí spolehlivě určen), musel by konstatovat, že napadené rozhodnutí je nezákonné.
24. K otázce určování věku se vyjádřil Ústavní soud v nálezu ze dne 7. 7. 2021, sp. zn. II. ÚS 482/21, na který odkazoval žalobce. Šlo v něm o skutkově podobnou situaci. Stěžovatel, který tvrdil, že je mu 16 let, byl zajištěn za účelem předání do Rumunska a žalobou napadl rozhodnutí o prodloužení zajištění. Kostní věk dle atlasu GP-Z odpovídal věku 18-19 let (v daném případě 18 - 19 let dle lékařské zprávy Fakultní nemocnice v Motole), GP 18,63 let a TW3 16,36 let (metody GP a TW3 nebyly v projednávané věci vůbec použity). Ústavní soud konstatoval, že potíže v souvislosti s určením chronologického věku osoby vyplývají z toho, že neexistuje jediná metoda nebo kombinace metod, pomocí níž by bylo možné určit přesný věk jedince (odst. 57). V případě přetrvávající nejistoty ohledně věku by se tak měla uplatnit zásada v pochybnostech ve prospěch jednání s jedince jako s nezletilým (odst. 58). Ústavní soud dále zkritizoval v jím projednávané věci Městský soud v Praze za to, že výsledky vyšetření nehodnotil v souladu se závěry rozsudku NSS č. j. 5 Azs 107/2020-46, který interpretoval tak, že tvrzený věk stěžovatele lze zpochybnit pouze, pokud by výsledek vyšetření věku byl vyšší o 3 a více let oproti stěžovatelem udávanému věku (odst. 65–66). Ústavní soud zdůraznil, že určení věku by mělo zahrnovat multidisciplinární posouzení nezávislým orgánem a že metody TW3 a GP mají nižší vypovídací hodnotu u osob jiného geografického původu než u osob z Evropy či Ameriky (odst. 67–68). Ústavní soud dále k metodám zjišťování kostního věku uvedl:
- „68. *I na mezinárodní úrovni se zdůrazňuje, že určení věku by mělo "zahrnovat multidisciplinární posouzení nezávislým orgánem, jež by probíhalo po určitou dobu, a nemělo by být založeno čistě na medicínském posouzení. Vyšetření by měla být prováděna pouze se souhlasem dítěte anebo jeho opatrovníka. Neměla by zasahovat do integrity dané osoby a měla by odpovídat lékařským etickým standardům. Je potřeba zřetelně uvést a zohlednit možnou chybu měření u medicínských i jiných vyšetření. Pokud přetrvávají pochyby o nezletilosti dotčené osoby, měla by být uplatněna zásada v pochybnostech ve prospěch."* [rezoluce Parlamentního shromáždění Rady Evropy 1810 (2011) o dětech bez doprovodu v Evropě: otázky příjezdu, pobytu a návratu (Unaccompanied children in Europe: issues of arrival, stay and return) ze dne 15. 4. 2011, bod 5.10].
69. *Výbory OSN pak doporučují, že určování věku by mělo spočívat na "uceleném posouzení fyzické i psychické zralosti dítěte, provedeném specializovanými pediatry nebo jinými odborníky schopnými porovnávat různé aspekty dospívání. Takové posouzení by mělo být rychlé, provedeno způsobem přátelským vůči dětem, zohledňovat genderové a kulturní aspekty, mělo by zahrnovat rozhovory s dětmi a případně i s dospělými, kteří je doprovázejí, a to v jazyce, kterému dítě rozumí. (...) Státy by se měly zdržet použití medicínských metod založených mimo jiné na analýze kostí a zubů, které mohou být nepřesné, mají vysokou míru chybovosti, mohou být bolestivé a vést ke zbytečným právním sporům."* [viz společný obecný komentář Výboru pro ochranu práv všech migrujících pracovníků a jejich rodinných příslušníků č. 4 a Výboru pro práva dítěte

č. 23 o povinnostech státu týkajících se lidských práv dětí v kontextu mezinárodní migrace v zemích původu, tranzitu, cílových zemích a zemích návratu ze dne 16. 11. 2017, CMW/C/GC/4-CRC/C/GC/23, bod 4].

70. K lékařským metodám používaným pro určení věku je vhodné dále doplnit, že metoda GP nebyla původně vyvinuta s cílem určit chronologický věk mladých lidí, ale s cílem určit, zdali se děti, jejichž chronologický věk je znám, dostatečně rychle vyvíjejí ve srovnání se svými vrstevníky stejného pohlaví. Podkladem pro studii byly rentgenové snímky zápěstí zdravých bílých dětí z USA s evropskými předky z bohatších rodin s vyšším vzděláním. Každý standard je založen na srovnání 100 dětí daného věku a snímky byly opatřeny pomocí studie nadace Brush Foundation provedené mezi lety 1930 a 1942 [viz zpráva Australského výboru pro lidská práva, *Nejistý věk: šetření, jak se zachází s osobami podezřelými z trestných činů převádění osob, které o sobě tvrdí, že jsou děti (An age of uncertainty: Inquiry into the treatment of individuals suspected of people smuggling offences who say that they are children)*, červenec 2012, s. 55]. Rentgenový snímek zápěstí má objektivním způsobem měřit, zdali dotčená osoba dosáhla fyzické (a kostní) zralosti. Z některých vědeckých studií, na něž odkazuje Australský výbor pro lidská práva, vyplývá, že je asi 61% statistická pravděpodobnost, že osoba bude mít zralé kosti v zápěstí, když dosáhne osmnáctých narozenin. U více než poloviny mladých mužů dosáhly tedy kosti zralosti před dosažením věku 18 let (práva Australského výboru pro lidská práva, citovaná výše, s. 61-62). Dále je třeba mít na paměti, že výsledky určení kostního věku se liší podle etnicity a socio-ekonomických podmínek (výživy a postavení). Například ve vztahu k dětem z Pákistánu zjistili vědci, že tyto děti se vyvíjejí odlišným tempem v různých fázích svého života (rychleji v raném dětství, pomaleji ke konci dětství a opět rychleji v období puberty) [zpráva Australského výboru pro lidská práva, citovaná výše, s. 65-66, odkazující na výzkumnou zprávu A. M. Zafar, N. Nadeem, Y. Husen a M. N. Ahmad, *An Appraisal of Greulich-Pyle Atlas for Skeletal Age Assessment in Pakistan*, 2010, 60(7) *Medical Association of Pakistan Journal* 552, 554; a další studie ve vztahu k dětem původem z Taiwanu, Turecka a jiných etnik; citovaná zpráva uvádí i různé další potíže s použitím metody GP].
 71. Metoda TW pak představila komplexnější posouzení rentgenových snímků zápěstí na základě posouzení v roce 1962, kde porovnála každou z 20 kostí ruky a zápěstí 2700 britských dětí z nižších a středních vrstev (TW2). Tyto informace byly aktualizovány v letech 1995 a 2001 (TW3), aby byly zohledněny změny v rychlosti dospívání, k nimž došlo za tu dobu (zpráva Australského výboru pro lidská práva, citovaná výše, s. 86).
 72. Výbor pro práva dítěte ve své praxi několikrát konstatoval ve vztahu k metodě GP, že "ve spisu je rozsáhlé množství informací, které naznačují, že tato metoda není přesná, má velkou chybovost a není vhodná k použití jako jediná metoda k určení chronologického věku mladé osoby, která tvrdí, že je nezletilá" (viz např. oznámení ve věci NBF proti Španělsku ze dne 18. 2. 2019 č. CRC/C/79/D/11/2017, bod 12.6; oznámení ve věci A.L. proti Španělsku z 10. 7. 2019, citované výše, bod 12.7). Využití pouze metody GP ve spojení s hodnocením fyzického vzhledu pro určení věku a skutečnost, že dotčený neměl zástupce, považoval Výbor pro práva dítěte za porušení čl. 3 a čl. 12 Úmluvy o právech dítěte (tj. zásady nejlepšího zájmu dítěte a práva dítěte být slyšeno; viz oznámení ve věci A.L. proti Španělsku, citované výše, bod 12.8).“
25. Své závěry Ústavní soud zrekapituloval ještě následovně: „Je-li rozhodováno o osobní svobodě státního příslušníka třetí země bez doprovodu ve věku hraničícím se zletilostí, má určení jeho

věku zásadní dopad na zákonnost jeho zbavení svobody a na splnění povinnosti státu poskytovat dětem zvláštní podporu, jak vyžaduje jejich zranitelné postavení. Proces určení věku musí zohlednit nejlepší zájem dítěte a právo dítěte vyjadřovat se ve všech záležitostech, které se jej dotýkají (čl. 3 odst. 1 a čl. 12 Úmluvy o právech dítěte), čemuž odpovídá přítomnost tlumočníka i zástupce během celého procesu určení věku, seznámení dotčené osoby s výsledky určení věku a umožnění jí se k těmto výsledkům vyjádřit. S ohledem na zásadní dopad určení věku do práva na osobní svobodu je nezbytné určení věku provést důkladně, aby byly co nejvíce rozptýleny jakékoli pochyby o věku, respektive zletilosti či nezletilosti dotčené osoby; v případě přetrvávajících pochybností uplatnit zásadu v pochybnostech ve prospěch; a využít i jiné než lékařské metody určení věku, minimálně dokud nebude k dispozici metoda poskytující dostatečně přesné výsledky. Nedodržení těchto požadavků na proces určení věku u osoby, která je zajištěna (zbavena svobody) jako zletilá, v důsledku vede k porušení jejího práva na osobní svobodu podle čl. 8 odst. 1 a 2 Listiny.“ (odst. 86; důraz doplněn soudem).

26. Zdejší soud připomíná, že nálezy Ústavního soudu jsou závazné pro všechny orgány i osoby (čl. 89 odst. 2 Ústavy České republiky) a že právní názor obsažený v odůvodnění nálezu Ústavního soudu je obecně závazný při řešení typově shodných případů (viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 2. 2019, sp. zn. III. ÚS 4129/18, odst. 12–14). Zdejší soud přitom neshledal žádné skutkové odlišnosti či právní důvody, pro které by se mohl či měl od závěrů nálezu sp. zn. II. ÚS 482/21 odchýlit.
27. Pokud by žalovaný skutečně v projednávané věci vycházel při stanovení věku žalobce z lékařské zprávy Fakultní nemocnice v Motole, již byl na základě metody GP-Z stanoven věk žalobce, jako z „definitivního“ důkazu, jímž byly vyvráceny pochybnosti o žalobcově zletilosti, nemohl by takový závěr ve světle nálezu Ústavního soudu obstát. Žalobce tvrdil, že se narodil v roce 2006, přičemž tomuto tvrzení odpovídají i další části jeho výpovědi (povinná školní docházka, rodinné zázemí, trvání cesty do Evropy). Se žalobcem lze rovněž souhlasit, že na rozdíl od názoru žalovaného jeho fyzické vzezření dle fotografií založených ve správním spise rozhodně neevokuje osobu nutně zletilou. Uváděný rok narození, tj. 2006 má navíc žalobce zaznamenán i v průkazu žadatele o mezinárodní ochranu vydaném rumunskými orgány. Tyto okolnosti tedy potvrzují žalobcovu tvrzení o tom, že je nezletilý. Výsledek lékařského vyšetření za použití metody GP-Z (bez použití jiných metod – např. TW) oproti tomu stanoví, že věk žalobce odpovídá 18 – 19 letům. Nicméně jak vyplývá ze shora citovaného nálezu Ústavního soudu, ale i z rozsudku NSS ze dne 25. 6. 2020, č. j. 5 Azs 107/2020-46, č. 4058/2020 Sb.NSS, nelze závěry plynoucí z této metody vyšetření absolutizovat. Z citovaného nálezu a tam odkazované literatury vyplývá, že žádná z použitých metod není zcela přesná, což platí tím spíše u osob pocházejících ze zemí mimo Evropu a Ameriku. Soud v tomto ohledu připomíná, že žalobce tvrdil rok narození 2006 (konkrétní datum neuváděl). Tomuto tvrzení by tedy odpovídal kalendářní věk v době vyšetření (2. 7. 2021) přibližně kolem 16 let (v závislosti na dni narození žalobce). Odchylka mezi tvrzeným věkem a výsledky jednotlivých metod tedy nebyla vyšší než 3 roky, což by jinak mohlo zpochybnit žalobcem tvrzený věk (viz rozsudek NSS č. j. 5 Azs 107/2020 - 46, odst. 44). Výsledky vyšetření tedy v protikladu k ostatním zjištěným skutečnostem nelze považovat za definitivní (korunní) důkaz o věku žalobce, a bylo by třeba provést další důkladnější šetření.
28. Soud proto uzavírá, že napadené rozhodnutí není opřeno o dostatečně přesvědčivé podklady svědčící pro závěr, že žalobce je zletilý, a není tedy nezletilou osobou bez doprovodu. Tato otázka má přitom naprosto zásadní význam, neboť nezletilého cizince

bez doprovodu lze zajistit pouze tehdy, pokud existuje důvodná obava, že by mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažně narušit veřejný pořádek a je-li to současně v jeho zájmu (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 8. 2021, č. j. 3 Azs 112/2020 - 49). Žalobcovy námitky lze v tomto případě považovat ve světle aktuální judikatury NSS a Ústavního soudu za důvodné. I pokud by soud považoval napadené rozhodnutí za přezkoumatelné, musel by je zrušit pro nedostatek spočívající v tom, že skutkový stav (věk žalobce), který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve správním spise [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.].

29. Ze všech shora uvedených důvodů soud zrušil napadené rozhodnutí. Současně však nevyslovil, že se žalovanému věc vrací k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Podle rozsudku NSS ze dne 1. 11. 2012, č. j. 9 As 111/2012-34, č. 2757/2013 Sb.NSS, totiž platí, že *„po zrušení rozhodnutí žalovaného o zajištění stěžovatele je nutno na toto rozhodnutí nahlížet, jako kdyby vůbec nebylo vydáno. Neexistuje tak řízení, v němž by mělo být pokračováno, protože podle § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je vydání rozhodnutí o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění prvním úkonem v řízení. Je-li tedy tento úkon ve formě rozhodnutí zrušen, neznamená to současně, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je ve správním soudnictví obvyklé (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Naopak to z povahy věci, která je značně specifická a vyžaduje urychlené vyřízení, znamená ukončení řízení před správním orgánem, aniž by se tím jakkoli zasahovalo do jeho pravomoci, která byla vyčerpána vydáním původního rozhodnutí“*. Jelikož v této věci soud zrušil rozhodnutí o zajištění, které je prvním úkonem v řízení, neexistuje dále řízení, v němž by mělo a mohlo být pokračováno. Proto nebylo možné věc žalovanému vrátit k dalšímu řízení.
30. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci plně úspěšný, byla mu proto přiznána náhrada nákladů řízení v plném rozsahu. Náhradu tvoří pouze náklady spojené se zastoupením žalobce advokátem, jejichž výše plyne z vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Úkony, za něž náleží zástupci odměna, jsou převzetí a příprava zastoupení vč. první porady s žalobcem [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu] a sepsí žaloby [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za oba úkony právní služby náleží odměna po 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5 advokátního tarifu], tj. celkem 6 200 Kč. Paušální náhrada hotových výdajů činí 600 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). K důvodně vynaloženým nákladům dále patří cestovní výdaje zástupce spojené s cestou z jeho sídla do sídla žalovaného za účelem seznámení se s obsahem správního spisu, jejichž výše vychází ze sazeb vyhlášky č. 589/2020 Sb. a činí celkem 6 168,20 Kč (cesta z Ostravy do Kladna – Dubí a zpět: vzdálenost 2 x 410,2 km, průměrná spotřeba dle technického průkazu 9,9 l/100 km, při náhradě za použití vozu 4,40 Kč/km a ceně pohonných hmot 31,50 Kč/l – BA 98 dle technického průkazu). Dále zástupci náleží náhrada za čas strávený shora uvedenou cestou a zpět ve výši 1 600 Kč. Náhradu za cestovní výdaje a promeškaný čas odpovídající cestě do Zařízení pro zajištění cizinců V. L. za účelem podpisu plné moci, kterou nárokoval zástupce žalobce, soud nepřiznal. Nejde totiž o samostatný úkon právní služby, nýbrž primárně o činnost advokáta směřující k uzavření smlouvy mezi ním a klientem. Zástupce tak v podstatě jednal v rámci své kvazipodnikatelské činnosti, kterou vykonává vlastním jménem a na vlastní účet. Nejde proto o důvodně vynaložený náklad soudního řízení. Celkem tak činí náhrada nákladů řízení 14 568,2 Kč, přičemž tato částka bude zaplacená ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 ve spojení s §

55 odst. 5 s. ř. s.) k rukám zástupce žalobce (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 16. září 2021

Mgr. Jan Čížek, v. r.
soudce